

POSUDEK

vedoucí na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Aneta Egermajerová

Téma práce: Proaktivně agresivní žáci z pohledu pedagoga

Autorka, Aneta Egermajerová, ve své bakalářské práci zkoumá oblast proaktivní agrese, která je často přehlížena pedagogy i veřejností, přestože její sociální dopady bývají často mnohem závažnější než u agrese reaktivní (emoční). Zejména v oblasti školství se tak jeví výzkumy daného tématu jako jednoznačně žádoucí a společensky cenné.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část sestává ze čtyř hlavních kapitol, v nichž autorka postupně prezentuje výklad základních pojmů (agrese, agresivita, proaktivní agresivita), zabývá se prevencí proaktivní agrese a didaktickými aktivitami, které jsou používány jako nástroje prevence proti tomuto druhu agrese.

Předložená práce má standardní strukturu, kapitoly jsou řazeny v logickém sledu. Celkově lze konstatovat, že se jedná o závěrečnou práci, kterou lze ve vlastním smyslu slova považovat za autorskou. Její tvůrkyně pracuje s informačními zdroji precizně a zároveň i dostatečně kreativně. Mimo uvedené však je v textu patrná i linie vlastní sebereflexe dané problematiky a osobní porozumění pro „věc“ (např. kap. 4). Autorka srozumitelně objasňuje rozdíly v nejrelevantnějších pojmech a upozorňuje na jejich častou záměnu.

Text práce vychází z dostatečného množství odborné literatury. Nechybí v ní zahraniční zdroje a výzkumné studie, které nejsou citovány nijak okrajově, ale jejich parafráze tvoří podstatnou část teoretického textu (např. s. 24-27).

V empirické části autorka definovala cíl jako „...*hlubší porozumění, jak učitelé druhého stupně přistupují k žákům, kteří opakovaně projevují proaktivní agresi...*“ Na tomto základě formulovala tři výzkumné otázky a pomocí semistrukturovaného rozhovoru oslovila sedm učitelů, jejichž materiály byly analyzovány nejprve intraindividuálně (s využitím jednoho z principů IPA analýzy) a poté napříč celým souborem. Pomocí otevřeného a axiálního kódování autorka extrahovala čtyři základní témata, která následně interpretovala.

Je zapotřebí zdůraznit, že zaznamenaný materiál je interpretován velmi důkladně a všímavě, a to jak na úrovni jednotlivých dílčích kazuistik žákovských projevů proaktivní agrese, tak i v rámci dílčích mikroanalýz významných detailů obsažených ve výpovědích respondentů.

Diskusní kapitola zahrnuje podrobný souhrn zjištěných poznatků, které jsou porovnávány s výzkumnými otázkami i s poznatky již publikovanými a citovanými v teoretických kapitolách; každá z těchto podčástí je doplněna samostatným souhrnem. Lze jen konstatovat, že s takto zevrubným pojetím se u závěrečné, syntetizující kapitoly u empiricky pojatých prací lze setkat jen ojediněle. Potěšilo mě i zahrnutí oddílu věnujícího se metodologickým limitům a také samostatná podkapitola zabývající se možnostmi využití výzkumných nálezů v pedagogické praxi při práci s mladou populací.

Je zapotřebí uvést, že problematika agrese patří mezi vědní oblasti, které nejsou snadno uchopitelné jen na základě pročetí určitého počtu publikací. Vyžaduje dlouhodobější snahu vyznat se v různých aspektech, např. v podkladech pro její vznik, i v různých agresologických teoriích, které se nezdá do různé míry (v různých pojmech a pod rozdílnými názvy) prolínají či překrývají. Oblast agrese a agresivity tak nepatří k těm, které by byly doporučovány ke zpracování studentům bakalářských prací. Autorka, Aneta Egermajerová, v tomto komplikovaném úkolu obstála. Text předložené bakalářské práce zrál v procesu porozumění problematice a v postupných úpravách do finální, tvořivě pojaté a zdařilé podoby. Velmi mě potěšilo, jak zdařile na mnoha místech textu dokázala autorka jednotlivé aspekty agrese (či agresivity) ilustrativně propojit se zkušenostmi z vlastní pedagogické praxe u žáků školního věku.

Závěr: Předložená bakalářská práce ve své teoretické i empirické části rozhodně splňuje požadavky kladené na závěrečné studentské práce. S potěšením lze konstatovat, že by pravděpodobně uspěla s pozitivním hodnocením i jako diplomová práce. Autorka prokázala výbornou orientaci ve zvolené problematice, vynikající schopnost aplikovat metodologické poznatky ve vlastním výzkumu, jednoznačnou tvořivost i hlubokou reflexi vzhledem ke zvolenému tématu v jeho teoretickém i empirickém zpracování.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji její hodnocení klasifikačním stupněm „výborně“.

Doc. Mgr. et Mgr. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 12. 9. 2024